

Öğrencinin Adı Soyadı: Ayça Serra Bayhan

8.10.2009

Sınıf: 8-F

No: 312

Ders: Türkçe

Konu: Roman İncelemesi

Romanın Adı: Yılanı Öldürseler

Yazar: Yaşar Kemal

Sayfa Sayısı: 102

Yayınevi: Yapı Kredi Kültür Sanat Yayıncılık

Basım Yeri ve Yılı: İstanbul

ROMANIN TANITIMI

Yaşar Kemal, asıl adıyla Kemal Sadık Göğceli 1922’de Osmaniye’nin Hemite köyünde doğdu. Beş yaşında kan davası yüzünden babasını yitiren usta yazarımız, yapıtlarında çocukluğunu geçirdiği Çukurova’yı, Çukurova’nın insanlarını, onların acı yaşamlarını ve kan davalarını çarpıcı bir biçimde yazıya dökmüştür. Yumurcuk Kuşu ve kale Kapısı adlı romanlarında bir bakıma kendi yaşam öyküsünü anlatmıştır. Anadolu’nun binlerce yıllık kültüründen beslenerek yazdığı romanları, dünyanın dört bir yanında tanınmıştır. Yapıtları onu evrensel bir yazar haline getirmiş bu nedenle birçok yerden sayısız ödüle layık görülmüştür. Nobel Edebiyat Ödülü’ne aday gösterilen Yaşar Kemal’in İnce Memed adlı romanı Türkiye’de ve dünyada en çok ilgi gören romanı olmuştur.

Yaşar Kemal’in filme de uyarlanan Yılanı Öldürseler adlı romanı toplumsal baskının küçük bir çocuğu kendi annesinin katili olmaya sürüklemesinin romanıdır. Kitabın kahramanı Hasan, dokuz yaşında işlediği bu cinayeti hiçbir zaman kabullenemeyecektir.

Her şey Çukurova’nın küçük bir köyünde gerçekleşir. Hasan, babası Halil ve annesi Esmeye ile yer sofrasında yemek yerken sofrada duman içinde kalır ve babasının çığlığı duyulur. Halil’i Esmeye’nin eski sevdalısı Abbas öldürmüştür. Halil’in kardeşleri Abbas’ı öldürürler ancak Halil’in annesi Büyükana oğlunu öldürtenin Esmeye olduğunda diretir ve onun da ölümünü ister. Ancak Halil’in kardeşlerinden hiçbiri Esmeye’yi öldüremezler; çünkü Esmeye benzersiz bir güzelliكتedir, Ona kıyamazlar. Üstelik Hasan’ın büyük amcası Esmeye’ye kara sevdalıdır. Esmeye öldürülmedikçe Halil’in kanının yerde kalacağına inanan Büyükana Hasan’ı annesini öldürtmek için kışkırtmaya çalışmaktadır. Eğer babasının kanı yerde kalırsa babasının hortlayacağını hatta yılanı dönüşeceğini söyleyerek Hasan’ı korkutur ve Hasan annesinden soğumaya başlar.

Köyde sürekli olarak Halil’in hortlaklığından, Esmeye’nin suçundan yalan yanlış konuşulmaktadır. Artık tüm sözler, hurafeler Hasan’ın üzerine yağmur gibi yağmaktadır. Hasan artık neyin doğru neyin yanlış olduğuna karar veremez hale gelir. Köyden kaçıp gitmeyi hatta kendini öldürmeyi bile düşünür. Ruh sağlığı yavaş yavaş bozulmaya başlar. Amcasının ona armağan ettiği tüfekte hayvanları öldürmeye hatta köyün evlerini yakmaya başlar. Anasından delicesine kaçır, onsuz kalacağını düşündüğünde de içi bomboş kalır.

Bir gün o babasının tabancasıyla oynarken annesi de tandırda yemek pişirmektedir. Bir silah sesi işitilir ve annesi cansız bir biçimde tandırın içine alevlerin arasına düşer.

EN ETKİLENDİĞİM BÖLÜM

Anası avluda tandırı yakmıştı. Tandırdan yukarıya bir kucak yalım durmadan fıskırıyordu. Hasan ürpertiler içinde elindeki tabancasıyla oynuyordu. Babasının tabancasıydı elindeki. Yalımlar sürdü, sürdü; sonra birden düşüverdiler. Anası tandıra eğilip kalkıyordu. Hasan titriyordu; etleri çekilmişti. Başı dönüyordu. Gözlerinin önündeki yalımlar içindeydi anası... Birden elindeki tabanca ateş aldı. Bir çığlık koptu. Bir daha ateş aldı, bir daha... Bir saç, et yanığı kokusu aldı ortalığı... Hasan birden boşalverdi, ortada bir süre tabancası elinde, tandırın başında dolandı, durdu. Anasının başı tandıra girmiş, başındaki saçlar yanıyordu. Anavarza'ya doğru aldı, yatırdı.

ROMAN HAKKINDA DÜŞÜNCELER

A. BİÇİM YÖNÜNDEN

ÖZGÜNLÜK:

- Anlatılanların üslup ve içerik yönünden başka yapıtlara benzememesi
- Anlatıcının damgasını taşıması, taklit olmaması
- Benzerlerinden ayrı, yalnızca kendine özgü nitelikler taşıması

Uzakta Düldül Dağı bakır renginde tütüyordu. Pıtırak kokuyordu ortalık. Bir sıcak çağıldıyordu Anavarza kayalıklarından akarsuya doğru. Su gümüş bir buğuda sallanıyordu ötede. Uzaklarda uçuşuyordu, havada asılı kalmış dalgalanıyordu eski bir yol gibi. Hasan ona hiç bakmadı. O konuşurken, bakmadan, öndeki tek sivri, kararıp sapsarı kesilmiş dişini görüyordu. İpek bir kuşak bağlamıştı kopacak kadar ince beline.

DOĞALLIK:

- Anlatılanın her türlü yapaylık ve yapmacılıktan uzak olması

Ona en çok musallat olan Lütfi'ydi. Lütfü bütün insanlık duygularının, insanda ne ki iyi kalmış, inanılmaz hayasızlıkta birisiydi. Bir onursuzluk, inançsızlık, yırtıklık, hiçbir kutsallık tanımama deliliğindeydi....

“Aaaaah, yavrum, Halil'imın yadigarı, analık batsın. Yüreğim yanıyor. Analık batsın, analık başka. Oğlumun öcü alınmadan ben mezara giremem. Girsem de mezarımda duramam. Durursam da kemiklerim çatır çatı eder, çatır çatır etmezse de gözlerim açık gider. Oğlumu öldürten gözümün önünde dolaşır durur. Dolaşır duru da bağırimi ezip durur. Üstelik de gül gibi yavrusunu bırakıp evlenecekmiş.”

ÖZLÜLÜK:

- Az sözle anlatılması
- İçeriğin gerektiği kadar sözcükten oluşması

Çukurova insanları gittikçe zalim, kötü ve sevgisiz oluyorlarmış... Dost diyecek hiç dost kalmamış.

YOĞUNLUK:

- Sanat yapıtının anlam derinliği içermesi
- Yüzejde görünen anlamın ardında başka anlamların da bulunması
- Anlatımın duygusal ve düşünsel yönden zengin olması
- Eserin, her okumada bize farklı bir yönünü göstermesi

“Yılanı Öldürseler” romanı derinliklerinde yüzyıllardır süregelen törelerin acımasızlığını, Çukurova insanının yoksulluğunu, halkımızın cahilliğini ve bu cahilliğin doğurduğu acı olayları barındıran etkileyici bir roman.

SADELİK:

- Cümlelerde yabancı sözcük ve söz öbeklerinden kaçınılması
- Köy gene konuşuyordu. Herkes herkes, yediden yetmişe kadar konuşuyorlardı. Esmе dillerindeydi. Halil gelmiş. Bütün köylü tekmi! Halil’le konuşmuş.

Ancak Yaşar Kemal yapıtlarında Çukurova’yı anlatır ve o yörenin sözcüklerini yapıtlarında bol bol kullanır. Bu romanda da çok olmamakla birlikte yöresel ağza yer vermiş. İpilemek, giyit, yanaşma, tura, gurruk kuşu, koca angallı geyikler, alaık, kütlü, firez gibi sözcükler, çok alışık olmadığımız sözcükler.

YALINLIK:

- Süslü anlatımdan, söz oyunlarından, özentiden kaçınılması
- Düşüncenin süse ve özentiyе kapılmadan anlatılması

Tereyağını nar bahçesinin içinde yedi, bitirdi. Karnı iyice doymuştu. Tüfeđini aldı eline. Geri, yerine koydu. Sedefi doğan günün ilk ışıklarında maviledi, söndü, ipiledi. Uzun bir süre eğilmiş tüfeğe baktı. Tüfek yandı, söndü

DURULUK:

- Cümlede gereksiz sözcüklerden kaçınılması
- Anlatılanın gereksiz ayrıntılarla saptırılmaması
- Sözcük ekonomisi

Bu sabah herkes bir tuhaf bakıyor gibi geldi ona. Geri döndüğünde yatağını kaldırılmış buldu. Ortada bir büyük sini duruyor, üstünde kocaman bir bakır tasta tarhana orbası tütüyordu. Tarhana orbasına nane kokusu karışmıştı. Tulum peyniri, bal, tereyağı da vardı. Hasan’ı buyur ettiler.

AKICILIK: (üslupla ilgili)

- Cümlelerin oluşturulmasında ve art arda dizilmesinde düşünce ve anlam bağının kopuk olmaması

SÜRÜKLEYİCİLİK: (içerikle ilgili)

- Yazının, okurun merakını kamçılayan, konudan kopmasını önleyen özellikler taşıması

AÇIKLIK:

- Anlatımın kapalıktan, belirsizlikten arındırılması
- Anlatımın hiçbir tartışmaya, hiçbir kuşkuyla yer vermeyecek biçimde tek bir yargıyı kolayca iletebilmesi
- Anlatımın “kapalı, bulanık, belirsiz” olmaması

*Bana fotoğrafını verdi.

*Bu yazar ölene kadar Atatürk’ün yanındaydı.

*Hemşire bana bir kraliçe gibi davranıyor.

Önce bir çıtırtı geldi dışardan. Babası kulak kabarttı, elindeki kaşık bir süre öyle kalakaldı. Anasına baktı, anası başını sofraya eğdi. Hasan her ikisini de izliyordu.

- Ayrıca betimlemeler çok güçlü. Bu, olayın geçtiği yerlerin, kişilerin ve olayların gözümüzde daha iyi canlanmasını sağlıyor.

Yaşlı adam onu önüne katıp eve götürdü. Belinden çıkardığı anahtarla tahta, türlü güzel işlemeli bir kapıyı açtı. Oda boydan boya sedirle kuşatılmıştı. Yerdeki kilimler eski kök boya günlerindendi. Renkli işlemleri uçuşuyordu. Duvarlar baştan aşağı işlemeli ceviz tahtadandı. Açıklık bir yere de renkli bir Atatürk resmi konmuştu. Atatürk ayakta duruyordu, sağ ayığı biraz öne çıkarmış, bir elinde de bir kırbaç tutuyordu. Arkasında bir göl uzanıyor, doru atın başı da yandan görünüyor.

Ortalık karmakarışık kokuyordu. Hasan böyle bahar güneşinde ortalık karmakarışık kokunca, kokuları hiçbir kokuya benzemeyince, bunu kaya kokusu sanıyordu. Bu koku Anavarza kayalıklarının kokusuydu. Arılar, kertenkeleler, keklik yavruları, yuvaları, kartal yavruları, çingiraklı yılanlar, ok yılanları da böyle kokarlar. Anavarza kayalıklarında insanlar bile böyle bu kaya kokusuyla kokarlar. Hoş, ballı, bayıltıcı bir kokudur bu bahar güneşinde. Anavarza kayalıklarında yağmur da başka bir türlü kokar, o da ıslak kaya kokar. Bulut da kokar, o da başka başka kokar.

B. İÇERİK YÖNÜNDEN

Yılanı Öldürseler romanında törelerin acımasızlığı insanı çok etkiliyor. Töreler öylesine acımasız ki küçücük bir çocuğu bile annesini öldürmeye ikna edebiliyor. Oysa Esme’nin hiçbir suçu yok. Sevdiği adamdan bile vazgeçmiş, kaderine razı olup oğlunun babasıyla olan sevgisiz evliliğe boyun eğmiş.

Ama kadına hayvan kadar bile değer vermeyen bir toplumda son sözü yine erkekler söylemektedir. Abbas, sevdiği kadına ne kadar zarar vereceğini düşünmeden Esme’yi geri istemekte, Halil, “Nasıl olsa çocuğu var, beni bırakamaz.” rahatlığı içinde. Ailenin diğer erkekleri de ikiyüzlü davranmaktadır. Halil’in kardeşleri, Esme’nin güzelliğinden etkilenmişler, onunla kendileri evlenmek istiyorlar; ancak Esme’den yüz bulamıyorlar. Bir de Esme’nin ağabeylerinden çekindikleri için Esme’yi Hasan’ın öldürmesini istiyorlar.

Ama beni en çok Halil’in, yani öldürülen adamın annesi etkiledi. Esme’nin günahsız olduğunu bildiği halde, torununun anasını öldürtmek istemesi anlaşılır gibi değil. Üstelik Hasan’ın kafasını öyle bir karıştırıyor ki çocuk çılgına dönüyor. Hortlaklar, yılanlar, çıyanlarla Hasan’ın küçücük dünyasını karmakarışık ediyor.

Köylülere gelince, onlar da cehaletin kucağında, bütün hurafelere, cinlere, perilere inanıyorlar ve törenin gereğinin yapılmasını istiyorlar. Mantık ve duygular bir tarafa itilmiş, kör bir inanışla sadece ölüm istiyorlar.

Bütün bunları Yaşar Kemal öylesine canlı bir şekilde anlatmış ki kendinizi bir anda Anavarza kayalıklarının kıyısında, Hasan'ın yanında, Esmen'in korkusu içinde, büyükanneye öfkelenirken buluveriyorsunuz. Köylülere kızıyor, Hasan'ın çaresizliğine üzülüyor ve tüm bunları bir çırpıda değiştirmek, Hasan'la annesini mutluluk içinde görmek istiyorsunuz. Ama gazetelerdeki töre cinayetleri haberlerini gördükçe kitabın yazıldığı 70'li yıllardan bu yana hiçbir şeyin değişmediğini görüp daha da kızılıyorsunuz. Tüm bunların nedeninin eğitimsizlik olduğunu düşünürken kadının kaderinin hâlâ değişmediğini de fark ediyorsunuz.

Kısacası ben bu kitabın konusunu da anlatımını da çok beğendim. Bu nedenle bir an önce bu kitabı sizlerin de okumasını öneriyorum.